

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-35, факс: (044) 255-41-70

№ 04-34/14 - 168433

" 18 "

07 2017 p.

Голові Федерації роботодавців
Житлово-комунального господарства України

АДАМОВУ О.І.

Шановний Олегу Ігоровичу!

У Комітеті Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення розглянуто Ваше звернення з проханням надати роз'яснення щодо застосування речення другого частини першої статті 9 Закону України «Про колективні договори і угоди».

З огляду на викладене Вами у зверненні та з питань, що відносяться до предмету відання Комітету, повідомляємо про наступне.

Питання розповсюдження дії генеральної, галузевої (міжгалузевої), територіальної угод на суб'єктів, що перебувають у сфері дії відповідної угоди, регулюються законами України «Про колективні договори і угоди», Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права та гарантії їх діяльності», «Про соціальний діалог в Україні» та іншими нормативно-правовими актами.

Частина перша статті 9 Закону України «Про колективні договори і угоди» передбачає, що положення колективного договору поширюються на всіх працівників підприємств незалежно від того, чи є вони членами профспілки, і є обов'язковими як для роботодавця, так і для працівників підприємства.

В той же час, речення друге частини першої цієї ж статті передбачає, що положення генеральної, галузевої (міжгалузевої), територіальної угод діють безпосередньо і є обов'язковими для всіх суб'єктів, що перебувають у сфері дії сторін, які підписали угоду.

Водночас, стаття 5 цього ж Закону передбачає, що умови колективних договорів і угод, укладених відповідно до чинного законодавства, є обов'язковими для підприємств, на які вони поширюються, та сторін, які їх уклали.

Забороняється включати до трудових договорів умови, що погіршують становище працівників порівняно з чинним законодавством, колективними договорами та угодами.

Узагальнюючи зміст цих статей положення галузевої (міжгалузевої) угоди поширюються на всі підприємства, що перебувають у сфері дії сторін, які її підписали, - тобто на підприємства, які підпорядковуються суб'єктам сторін з питань, що регулюються ними в таких угодах згідно законодавства України про соціальний діалог.

Закон не визначає інших критеріїв віднесення підприємств до тих чи інших галузевих угод, зокрема не створює у них зобов'язань за певними галузевими угодами залежно від видів їх економічної діяльності.

Суб'єкти господарювання не підпорядковані стороні органів виконавчої влади з питань виконання галузевої угоди, як визначено статтею 15 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», міністерства мають повноваження регулювати діяльність органів влади, органів місцевого самоврядування та підприємств всіх форм власності лише шляхом видання наказів, які підлягають державній реєстрації Міністерством юстиції України. Отже, галузеві угоди не є нормативно-правовими актами та не є регуляторними актами згідно Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Органи місцевого самоврядування, як власники підприємств заснованих на комунальній власності, згідно статей 34 та 76 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» не підпорядковані стороні органів виконавчої влади, оскільки не мають делегованих повноважень на укладення колективних угод на галузевому рівні.

Також потрібно зазначити, що Закон не підпорядковує роботодавців, з питань визначення умов організації та оплати праці найманим працівникам та їх представникам, крім випадку, коли профспілки є засновниками підприємств (стаття 35 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності»).

Враховуючи те, що галузеві угоди укладаються за результатами колективних переговорів, які згідно статей 3 та 8 Закону України «Про соціальний діалог в Україні» є однією із форм здійснення соціального діалогу, обов'язковим є дотримання принципів незалежності сторін та добровільності прийняття ними зобов'язань.

Водночас необхідно зазначити, що укладення галузевих угод від імені роботодавців (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), а також контроль та координація їх діяльності з виконання таких угод є статутною діяльністю організацій роботодавців, як це передбачають положення статей 1, 5, 13 та 19 Закону України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права та гарантії їх діяльності».

Втручання у статутну діяльність організацій роботодавців з боку органів державної влади та професійних спілок заборонена частиною четвертою ст. 7

Закону України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права та гарантії їх діяльності».

Організації роботодавців, з дотриманням принципів соціального діалогу, врегульовують галузевими угодами норми організації та оплати праці, які є обов'язковими для виконання їх членами на підставі пункту 5 частини другої статті 13 вказаного Закону.

Отже, роботодавці, які є членами суб'єкта сторони роботодавців галузевої угоди, підпорядковані йому з питань організації та оплати праці (перебувають в сфері його дії), та на них поширюється дія такої галузевої угоди.

З огляду на вищевикладене необхідно зазначити, що сторони соціального діалогу на галузевому рівні при укладенні галузевих (міжгалузевих) угод зобов'язані діяти лише в спосіб передбачений законом.

Крім того, Комітет звертає Вашу увагу на те, що відповідно до частини третьої статті 21 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» роз'яснення Комітетів щодо застосування положень законів України не мають статусу офіційного тлумачення.

З повагою

Голова Комітету

Л.Л.Денисова